

II Semester B.Com. Examination, May/June 2018
(F+R) (CBCS)
(2014 – 15 and Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT – II
Harshacharitam, Grammar and Translation

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

Instructions : 1) Answer in **Sanskrit or Kannada or English.**
 2) Answer Q. I and VI in **Sanskrit only.**

I. समीचीनं उत्तरं चिनुत।

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Choose the correct answer.

(10×1=10)

1) चित्रभानोः पुत्रः कः ?

अ) भासः   आ) कालिदासः   इ) भारविः   ई) बाणः

2) बाणस्य पितृव्यपुत्रेषु कनीयान् कः ?

अ) गणपतिः   आ) तारापतिः   इ) अधिपतिः   ई) श्यामलः

3) कः परकलत्राभिलाषी महाभुजङ्ग आसीत् ?

अ) ययातिः   आ) नहुषः   इ) सुद्युम्नः   ई) सोमकः

4) “अवन्तिसुन्दरी कथा” कृतेः कर्ता कः ?

अ) बाणः   आ) सुबन्धुः   इ) दण्डी   ई) हर्षः

5) श्रीहर्षस्य सहोदरः कः ?

अ) प्रभाकरवर्धनः   आ) राज्यवर्धनः

इ) गुहः   ई) नृगः

6) पुस्तकवाचकः कः ?

अ) सूचीबाणः   आ) सुदृष्टिः   इ) श्यामलः   ई) बाणः

7) गोब्रह्मणातिपीडनेन निधनमयासीत् कः ?

अ) कार्तवीर्यः आ) नहुषः इ) नलः ई) नृगः

8) सुदृष्टिः किं पुराणम् पपाठ ?

अ) शिव आ) पवमान इ) विष्णु ई) गरुड

9) हर्षचरितस्य कर्ता कः ?

अ) भासः आ) बाणः इ) भारविः ई) भामहः

10) किं कवीनां निकषं वदन्ति ?

अ) पद्य आ) गद्य इ) नाटकं ई) स्तोत्रं

II. द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं लिखत।

ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ.

Answer **any two** questions.

(2×10=20)

1) बाणभट्टस्य जीवन, देश, काल कृतयः च।

ಬಾಣಭಟ್ಟನ ಜೀವನ, ದೇಶ, ಕಾಲ ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳು.

Life, place, date and works of Bana Bhatta.

2) श्यामलोक्त विविधराजवर्णनम्।

ಶ್ಯಾಮಲನು ಹೇಳಿದ ವಿವಿಧ ರಾಜರುಗಳ ವರ್ಣನೆ.

The Description of Kings narrated by Shyamala.

3) श्रीकण्ठजनपदवर्णनम्।

ಶ್ರೀಕಂಠ ದೇಶದ ವರ್ಣನೆ

The description of Sree Kanthadesha.

III. एतत् गद्यभागम् कन्नडभाषाया आंग्लभाषया वा अनुवदत।

ಈ ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ.

Translate the prose passage into **Kannada** or **English**.

(1×12=12)

सप्तच्छद-धूलिधूसर-समीरे, स्तबकित-बन्धुर-बन्धूकावध्यमानाकाण्ड-संध्ये, नीराजित-वाजिनि,
उद्दामदन्तिनि, दर्पक्षीबौक्षके, क्षीयमाण-पङ्कचक्रवाले, बालपुलिनपल्लवित-सिन्ध-रोधसि,

परिणामाशयान श्यामाके, जनितप्रियङ्गुमञ्जरीरजसि, कठोरत्रपुसत्वचि, कुसुमस्मेरशरे, शरत्समयारम्भे
राज्ञः समीपाद्वाणो बन्धून्द्रष्टुं पुनरपि तं ब्राह्मणाधिवासमगात्।

अथवा/ಅಥವಾ /OR

सुमहात्कालो नः शुश्रूषमाणानाम्। अयस्कान्तमणय इव लोहानि निरसनिष्टुराणि क्षुल्लकानामप्याकर्षन्ति
मनांसि महतां गुणाः, किमुत स्वभावसरसमृदूनीतेरषाम-। कस्य न द्वितीयमहाभारते भवेदस्य चरिते
कुतूहलम्। आचष्टां भवान्। भवतु भार्गवोऽयं वंशः शुचिनानेन राजर्षिचरितश्रवणेन सुतरां शुचितरः
इत्येवमभिधाय तूष्णीमभूत्।

IV. द्वयोः वाक्ययोः ससन्दर्भं विवृणुत।

ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ.

Explain with reference to context **any two** sentences. (2×4=8)

- 1) कस्य मनश्चरितं च महात्मनां श्रोतुम्।
- 2) यदि कुतूहलं वः सज्जा वयम्।
- 3) भुक्तवन्तं च तं सर्वे ज्ञातयः पर्यवारयन्।
- 4) सर्वथा सुखिन एव वयम्।

V. द्वयोः लघुटिप्पणीं लिखत।

ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on **any two**. (2×2½=5)

- 1) श्यामलः।
- 2) गद्यकाव्यलक्षणं।
- 3) कादम्बरी।
- 4) शरदृतुवर्णनम्।

VI. संस्कृत भाषया उत्तराणि लिखत।

a) पञ्चानां समासानां विग्रह वाक्यं कृत्वा समास नाम लिखत। (5×1=5)

ಐದು ಸಮಾಸಗಳಿಗೆ ವಿಗ್ರಹ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಬರೆದು ಸಮಾಸದ ಹೆಸರನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ.

Dissolve **any five** compounds and name the compound.

1) अनश्वः	2) यथाशास्त्रं	3) सूर्यचन्द्रौ	4) भूतबलिः
5) राजपुरुषः	6) कर्मकुशलः	7) श्वेताम्बरः	8) सप्तर्षयः

b) द्वयोः वाक्ययोः प्रयोगं परिवर्तयत।

ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ.

Change the voice in **any two** sentences.

(2×2½=5)

1) बालिका पत्रं लिखति।

2) तेन देवः नम्यते।

3) भक्तः देवालयं गच्छति।

VII. ಕನ್ನಡಭಾಷಯಾ ಆಂಗ್ಲಭಾಷಯಾ ವಾ ಅನುವದತ।

ಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ.

Translate into **Kannada** or **English**.

5

कथाप्रधानेषु ग्रन्थेषु वेतालपञ्चविंशतिः इति ग्रन्थः प्रसिद्धः। अस्य ग्रन्थस्य कर्ता कः इति न ज्ञायते।
अत्र सर्वा अपि कथाः वेतालेन उक्ताः इति वेतालपञ्चविंशतिः इति अन्वर्थं नाम। प्रायः द्वादशे शतके
विरचितम् इति विमर्शकानां अभिप्रायः।

1) ಕಥಾಪ್ರಧಾನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವೇತಾಲಪಂಚವಿಂಶತಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಥೆಗಳೂ ವೇತಾಲನಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

Life, place, date and works of Bana Bhatta.

(2=1×2)

2) ಸ್ವಾಮಲೋಕ ವಿವಿಧರಾಜವರ್ಣನೆಯು.

ಕುಮಾರವಿಜಯವೆಂಬ ಕವಿಯು ಈ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾನೆ.

The Description of Kings narrated by Shyamala.

3) ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನನಪದ್ಧಂತಿಯು.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಜನನದ ವಿವರಣೆಯು.

(2=1×2)

The description of Sree Krishna's birth.

III. ಉತ್ತರ ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿ.

Dissolve any five compounds and name the compound.

1) ಅನುಬಂಧ (2) ಅನುಬಂಧ (3) ಅನುಬಂಧ (4) ಅನುಬಂಧ (5) ಅನುಬಂಧ

Translate (5) passages (8) passages (9) passages (10) passages (11) passages (12) passages

ಸರ್ವಜ್ಞ-ಪುಲಿಹುಸರ-ಸುಗೌರಿ, ಸಾವಕಿತ-ಬ-ಪು-ವನು-ಸಾವಕಿತ-ಸಾವಕಿತ-ಸಾವಕಿತ, ಸಾವಕಿತ-ಸಾವಕಿತ,
ಉಷ್ಮದಂತಿನಿ, ದರ್ಶನೀವಿಷಯ, ಭೀಷಮಾಣ-ಪದ್ಮವಜ್ರವಾಲಿ, ಮಾಲಪುಲಿಹುಸರ-ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆಯಲ್ಲಿ,